

egyesületek szervezésénél, versenyek rendezésénél pedig jól használható segédkönyv. Ára az évkönyvnek 1 frt, diszkótésben 1 frt 25 kr. Megszerezhető a kolozsvári atletikai klubtól közvetlenül, vagy nagyobb könyvkereskedések útján.

Az erdélyi ref. egyházkerület törvényeinek és szabályrendeleteinek tára címen az erdélyi egyházkerület hivatalos kiadást rendez statutumai-ból, s azokból az első füzet most hagyta el a sajtót Kolozsvárt, közölvén az egyházkerület törvényeit. Ára 45 kr.

Kamat-táblázatokat állított össze Fekete Károly ügyvéd és az egyri takarékpénztár könyvelője. E táblázatok segélyez 1 frttól 999,999 frtig terjedő tőkéknek 1/2—10%-os kamata 1—184 napra, 3/4 és egy évre összeadás által kiszámítható. A mű egy bevezető és 20 kamatszámítási táblázatokat tartalmazó füzetből áll. Minden füzet 31 lapra terjed és együtt csinos kemény vászonborítékkal van ellátva. A könyv különösen bankokban és pénzügyintézetekben tehet hasznos szolgálatot. Ára 5 frt.

Sárosy-album. Sárosy Gyula régi jó költőnk születési házáat emléktáblával fogják megjelölni szeptemberben Boros-Sebesen. A leleplezési ünnepélyre emlékalbum is jelenik meg, a Sárosy éle tére vonatkozó adatokkal és műveinek ismertetésével. Az album szerkesztője, Náményi Lajos, közreműködésre több oly régi író is felszólított, kik Sárosy Gyulának személyes ismerősei voltak.

Regék és tündérmesék című kötet jelenik meg Milesz Bélától, ki a nép és ifjuság számára szokott irni elbeszéléseket. A kötet erkölcsi irányu, mulattató meséket tartalmaz, az ifjuságnak és népnek való, s megrendelhető Karczagon Szódi S. nyomdátulajdonosnál 50 kr-áért.

Kalotaszegi divatlapok című füzetes vállalatot indítanak Szentgyörgyi Lajos és Pentsy József bánffihunyadi rajztanítók. Havonként megjelenő füzetekben lerajzolják a kalotaszegi magyar népnél használatban levő varrottasakat. A minták a varró anyag színeinek eredeti feltüntetésével, a varrás mikéntjének részletes és mindenki által érthető leírásával jelennek meg s így lehetséges lesz messze földön kalotaszegi varrottast készíteni. A kiadók most járják be Kalotaszeget s lerajzolják, leírják, kutatják a varrottas származását és idejét. A készülő vállalat a magyar nőket, a házi ipart terjesztő egyleteket, az ipariskolákat, népiskolákat és kézimunka-tanítónőket érdekelheti különösen.

Magyar festők külföldön. A müncheni nemzetközi kiállításon a magyar festők csoportja nagy elismeréssel találkozott. Az „Allgemeine Zeitung” közléből az arcképfestőkkel foglalkozott, és sok dicséretet jegyzett föl.

Munkácsy Mihályt, kinek Liszt-arcképe van kiállítva, nembem tartja oly jelentékeny művésznek, mint a történelmi festészet terén. *Benczur* Gyula és *Horovitz* Lipót műveiről azonban nagy méltánnyal ir, s többek között így szól: „Valóban kitűnők a Münchenben jól ismert *Benczur*nak mágnásképei, valamint *Horovitz*nak, a bécsi festő-akadémia volt növendékének arckép-festményei. *Benczur*nak általános ismert *Tisza*-arcképe ezen a téren bizonyára a legkiválóbb műalkotás, melyet a modern Magyarország fölmutathat. Uj mű tőle a *Nádasdy* gróf arcképe, mely méltón sorakozik a *Károlyi*- és *Szapáry*-arcképekhez, melyekkel a művész első nagy sikereit aratta. Meleg színezés, természetes magatartás, biztos jellemzés tüntetik ki e művet. *Horovitz* az öreg *Sapieha* hercegnő ismert előkelő arcképének méltó párját nyújtja az ifjú *Sapieha* herceg arcképében. A világos színeket kedvelő művész gyöngéd koloritja, melynek azonban a férfi arckép meg tudja adni a kellő erélyt, szépen érvényesül a lengyel nemzeti viselet és jelleg poetikus visszaadásában.” A müncheni kiállítási sorsjáték nyereménytárgyánál válogatott festmények közt van *Peske* Gézától egy életkép, *Vastagh* Gézától tyukokat ábrázoló kép, *Kovács* Józseftől pedig csendéleti kép.

Munkácsy festményei Amerikában. A hirneves magyar festő legjelesebb alkotásai Amerikába jutottak. „*Krisztus a Kalvárián*” is oda kerül. A művet szintén Vanamaker filadelfiai lakos vette meg, ki tudvalevőleg a „*Krisztus Pilátus előtt*” című festménynek is birtokosa. Vanamaker e második *Krisztus*-képért is 500,000 frankot adott.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A magyar orvosok és természetvizsgálók vándorgyűlése érdekében dr. *Gerlóczy* Gyula pénztárnok értesíti a *tátrafüredi* gyűlésben résztvenni kívánókat, hogy aug. hó 1-től kezdve, 6 forint tagdíj beiktatása mellett, a tagjegyeket az általuk pontosan kijelölendő vasuti igazolványokkal együtt kiszolgáltatja. A magyar kir. állami, osztrák-magyar-állami, kassa-oderbergi, északkeleti, észak-nyugati, budapest-pécsi és déli vasutak vonalain a viteldíjből f. évi aug. hó 15-től egy harmad leengedést nyújt; a dunagőzhajózási társaság pedig megengedte, hogy a másodosztályú utijegygyel az első-, a harmadosz-

tályúval pedig a másodosztályon utazhatnak a tagok, a tagjegy előmutatása mellett. A tagjegyek és vasuti igazolványok kiszolgáltatásáért jelentkező tagok f. évi aug. hó 20-ig intézhetik megkereséseiket *Gerlóczy*hoz (Budapest, műegyetem), vagy augusztus 4-ikétől kezdve, ugyancsak neve alatt *Poprád-Felkára* is küldhetik. Mindkét helyről postafordulattal a tagjegy s a két igazolvány s pontosan megjelölt tartózkodási helyre meg fog küldetni. Mint-hogy a három *Tátra-Füred* által följárított lakások a vándorgyűlés összes, netán nagyszámban jelentkező tagjainak nem lesznek elegendők, sziveskedjenek a tagjegyet váltók az írást nyilatkozni, vajjon e rendkívüli esetben a szomszédságban levő Nagy-Szalókon, Felkán, *Poprádon*, *Szepes-Szombaton*, *Gánócson*, vagy *Lucsivnán* kívánnak-e elszállásoltatni?

Fehér-kereszt-egylet. Haynald Lajos bibornok kétszáz forinttal a fehér-kereszt-egylet alapító tagjai közé lépett. Emsből gróf *Szapáry István*éhoz írt levelében kiemeli azt a fontos hivatást, melyet az egyesület tölt be a szegény beteg gyermekek és szülők ingyenes ápolása által, a hazánkban nagymérvű gyermekhalandóság ellen küzdő nemes igyekezetével, nemzetünk szaporodása és jóléte érdekében.

MI UJSÁG?

Királynénk szülői e hó végén ülik menyegzőjük 60-ik évfordulóját, mely fényes családi ünnep lesz a bajorországi possenhofeni kastélyban. Királyunk és neje, a trónörökös pár, *Gizella* és *Mária Valéria* főhercegnők aug. 27-ikén mennek oda. Ott lesznek továbbá a nápolyi királyi pár, özv. *Trani* grófné, az *Alençon* hercegi pár, hg. *Thurn-Taxis* *Helén*, a *thurn-taxisi* trónörökös. *Luitpold* regens-herceg s a bajor királyi család összes tagjai, szintén *Possenhofen*be rándulnak e ritka családi ünnepélyhez.

Stefánia trónörökös július utolsó napján Münchenbe utazott *Gizella* hercegnő látogatására. Nyolcz napot tölt Bajorországban, meglátogatván *Lindaut* és *Schaffhausent* is.

A trónörökös galicziai szemleutjáról jövet, e hó 2-ikán *Kassára* érkezett, és szemlét tartott a gyalogság fölött.

A nemzeti Pantheon. A fővárosi képzőművészeti bizottság felkérte *Ybl* Miklós műépítést, adna véleményt, mikép volna létesíthető nemzeti Pantheon a jelesek szobraival a budai várkert bazárjában. *Ybl* első véleményében arra a következtetésre jutott, hogy a várkert-bazár pavillonjai és csarnokai szerkezetükben fogva nem alkalmasak nagyobb számú szobor elhelyezésére. Legfeljebb négy kisebb szoborcsoport volna előnyösen elhelyezhető bennük. Ujában *Ybl* a kérdést már más kombinációval is megoldhatónak tartja s mint *Gerlóczy* alpolgármesterhez intézett, tervekkel is kísért véleményében mondja, e célra a bazár két oldalszárnyát összekötő fal erkélypilléreit lehetne felhasználni. Az erkélypillérek már magokban alapzatul szolgálnak s ezek fölé 2.21 méter magas szobrok helyezhetők. Tekintve a szép háttért és a szobrok szabad állását, e helyeken a szobrok imponáló alakjai leginkább érvényre jutnak. Ekkép hely volna mintegy tizennégy szoborra, s benn a pavillonok nyílt előrészeiben is 4 szoboresoporra. Azt hiszi a jeles műépítész, hogy a terv kivételéhez ő felsége a király is kegyes lesz beleegyezését adni. *Ybl* két fényképet csatolt véleményéhez. E fényképeken a kertfal erkélypilléire a szobrok fel vannak rajzolva s a benyomás, a mit keltenek, igen tetszetős.

Mátyás király szülőházán szeptember közepén leplezik le Kolozsvárt az emléktáblát. Az ünnepélyt rendező bizottság arra törekszik, hogy országos jellegű ünnepély legyen, méltó a nagy király emlékéhez. Főiratot intéznek ő felségéhez is, hogy képviseltesse magát az ünnepélyen. E kérést támogatni fogják azzal is, hogy az emléktábla létrejötte az ő felsége kezdeményező adományának köszönhető. Meghívják a főrendiházat, képviselőházat, egyetemeiket, akadémiát, egyházi s világi hatóságokat, sat. Ünnepi misét *Lönhardt* Ferencz erdélyi püspök mond, emlékbeszédet *Hegedüs* Sándor képviselő; az ünnepély után díszbeled lesz. Délután a sétaterén karusszal, melyet báró *Bánffy György* rendez az erdélyi arisztokrácia férfi s nő-tagjainak közreműködésével. Este a redoutban bál lesz, melynek jövedelmét a *Mátyás*-szobor alapjára szánták.

Petőfi emlékezete. Julius utolsó napján Székelykeresztúron a segesvári csata harminczkilencedik évfordulója alkalmából, különösen *Petőfi* emlékéért gyászmise volt a katolikus templomban, mely zsu-folva volt intelligenciájával. Számos román pap is

jelen volt a vidékről az isteni tiszteleten. A szent-erzsébeti román lelkész segédkezett is; majd *Oláh Antal* katolikus pap beszentelte a hadi jelvényekkel és zászlóval díszített ravatalt. Istentisztelet után a templom előtti téren *Haller József* mondott hazafias beszédet. Mozgalom indult meg egy *Petőfi*-kisdédóvó felállítására érdekében.

A Jó-szív Szent-Istvánnapi népnünnepe. A „Jó-szív” ünnepély rendező bizottsága *Gerlóczy* Károly polgármester elnöklete alatt közelebb tartott ülésén megállapította az augusztus 20-iki nagy népnünnepprogramját és serényen folytatja az előkészületeket.

Az ünnep a városligetben lesz, melyet csak belépti díj mellett lehet meglátogatni. Gondoskodnak mindenféle mulatságról, látványról, zenekarokról, s rendeznek történelmi jelmezekben nagy menetet, este pedig tűzjátékot. A tavon allegorikus csoportokban a jó szív és rossz szív harcát is bemutatják. Az állatkertből alkalmasint léghajó száll föl, az ismeretes bécsi léghajóssal, *Silberer Viktorral*. Nyomda fog működni, melyen az ez alkalomra írt emléksorokat s *Várady Antal* alkalmi költeményét nyomják ki, s ingyen osztják ki a közönség között. A népmulatságok és versenyek rendezése végett az atletikai-klub közreműködését veszik igénybe. A városliget körülzárása rendőrséggel és katonasággal történik. Emlékkül kis email-szívek és mellttük készítésére és árusítására magánvállalkozót kérnek föl. Vagy 20,000 plakát fogja az ország minden részében hirdetni a népnünnepet. A ligetben s külön a kereskedelmi muzeumban is katonazenekarok játszanak s ezek szerződötése iránt az előkészületek megtételek. A rendező bizottság fölkerlte a honvédelmi minisztert, hogy a nemzeti bandériumhoz engedje át a megfelelő számú lovakat és legénységet. A katonák azonban korhú jelmezekben fognak felvonulni a város utcáin. A városligetben, az *Andrássy*-ut torkolatánál már a napokban fölláttanak egy izléses kis épületet, *Roskovics Ignác* tervei után. Ez épület belsejében camera obscura lesz felállítva, kívül pedig a népnünnepléjegyit árusítják 25 krajczáros elővételi áron. A ki jegyet vált, egyuttal megtekintheti a camera obscurát. E jegyárusító csarnokra jövő hirdetések most lehet kibérelni. A bizottság ez idő szerint adja ki az engedélyeket korcsmák, kávéházak, elárusító helyek föllállítására, s berendezésére. E részben, valamint a népnünnepléjegy vonatkozó ügyekben, *Goreczky* Zsigmond bizottsági jegyző intézkedik az új városház I. em. 17. sz. a. hivatalos helyiségben. Az ünnepély nagy némaünnep, *Odry* Lehel rendezi. Az augusztus 19-re kitűzött nagy hangverseny rendezését *Sellei* Gyula karmester vállalta el s abban a budai dalárdán kívül még tíz budapesti dalegyesület működik közre.

A szerb királyi pár válása. Belgrádból sokféle hír érkezik naponként a szerb királyi pár válásáról, főképp pedig arról, hogy a szerb klerus mily magatartást tanusít e kényes ügyben. Mig egy pár nap előtt egész határozottan jelentették, hogy a püspöki synodus, mely első sorban hivatott eldönteni, hogy a válási pör hová tartozik — illetéktelennek jelentette ki magát: a legújabb hírek azt mondják, hogy még nem határozott. A király a trónörökösrel a legközelebbi napokban a bajor alpesekbe, *Berchtesgaden*be utazik nyaralni. *Natalia* királyné még mindig Hágában időzik, egészen visszavonultan.

Egy régi generális emléke. *Mária Terézia* bécsi szobrának leleplezése alkalmából a király br. *Kray* Pálnak, *Mária Terézia* néhai generálisának nevét adta örök időkre a 67-ik gyalogezrednek. Az ezred *Eperjesen* állomásoz, egy része pedig *Késmárkon*, ott, a hol *Kray* született. Itt pár nap előtt ünnepélyesen leplezték le a szülőházat jelölő márványtáblát. A ház a fő-utca 102. száma alatt van. A barna márványtáblát a homlokzatba illesztették. A katonaság az ezred zenekarával délelőtti 9 órakor vonult a házhoz, mely előtt a város képviselő testülete, a papság, a tűzoltók és a lövészegylet állottak. *Krausz* ezredes beszédet mondott, melyben *Kray* báró érdemeit méltatta és arra buzdította a katonaságot, hogy az ünnepelt férfi életét követendő mintaképnek tekintse. Erre a katonaság tisztelgése és a zene hangjai mellett lehullott a táblát borító lepel. Ezután *Krausz* ezredes átadta az emléktáblát a városi képviselőtestületnek. Beszédére *Cserépi* Nándor ügyvéd előbb német, majd magyar nyelven válaszolt és megígérte, hogy a várost díszítő emléktáblát gondosan fogják megőrizni. Délben díszbeledet, este pedig a katonai zenekar közreműködésével táncmulatságot rendeztek.

Kiásott ágyugolyók. A budai *Lánczhid*-utczában, a vár tövében, *Széchényi Béla* gróf telkén istállókat építenek, s alapozás közben érdekes leletre bukkantak. Több mint hatvan darab kisebb-nagyobb kőgolyót találtak teljes épségben, többet pedig darabokra törve és az előbbi falakba beleépítve. A golyók jó nagyok. A kisebbek átmérője is 70—80 centim.